

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Observatori de
Bioètica i Dret
Universitat de Barcelona

Observatori de Bioètica i Dret

Centre d'investigació,
docència i transferència

OBSERVATORI DE BIOÈTICA I DRET

Creat el 1995, l'Observatori de Bioètica i Dret és un centre de recerca, docència i transferència de coneixement sobre les implicacions ètiques, legals i socials de la biotecnologia i la biomedicina, que promou una concepció de la bioètica interdisciplinària, laica i emmarcada en els Drets Humans reconeguts internacionalment.

Els seus treballs i propostes han tingut una incidència constatable i rellevant en la legislació estatal i autonòmica.

Investigació, formació i transferència de coneixement

A partir del nucli acadèmic i professional del Màster de Bioètica i Dret es crea l'Observatori de Bioètica i Dret, a fi de:

- Investigar els aspectes ètics, socials i legals dels avenços tecnològics i el seu impacte en els Drets Humans.
- Impartir docència en bioètica.
- Promoure el debat social.
- Proposar canvis normatius i participar en l'elaboració i la implementació de polítiques públiques.
- Generar xarxes internacionals, nacionals i locals de recerca en bioètica.
- Dur a terme tasques d'assessorament tècnic i de consultoria.

Més informació a:

www.bioeticaidret.cat

CÀTEDRA UNESCO DE BIOÈTICA

Creada el 2007, la càtedra Unesco de Bioètica recolza sobre l'experiència adquirida per l'Observatori de Bioètica i Dret de la Universitat de Barcelona en els àmbits de la recerca, la formació i la transferència de coneixement per mitjà del treball en xarxes.

És l'única que existeix a Espanya en aquest camp i forma part del grup reduït de Càtedres Unesco de Bioètica establertes a tot el món dins la Xarxa Unitwin Unesco. A més, pertany a les Càtedres Unesco de Catalunya i a la Xarxa Global d'Universitats per a la Innovació (GUNI).

Objectius

- Contribuir a un debat global, plural i interdisciplinari sobre els principis i els camps d'estudi propis de la bioètica.
- Promoure un sistema integrat d'activitats de recerca, formació i divulgació de bioètica.
- Facilitar la col·laboració entre investigadors i professors d'universitats i institucions d'ensenyament superior internacional.
- Transferir l'experiència adquirida en els àmbits de recerca i docència, compartint metodologies i accions de formació.

Més informació a:

www.bioeticaidret.cat/unesco

María Casado

- Directora del Centre de Recerca Observatori de Bioètica i Dret de la Universitat de Barcelona.
- Titular de la Càtedra Unesco de Bioètica de la Universitat de Barcelona.
- Creadora i directora del Màster de «Bioètica i Dret» de la Universitat de Barcelona.
- Coordinadora de la línia de recerca «Bioètica i Dret» del programa de doctorat de la Universitat de Barcelona.
- Investigadora principal del Grup de Recerca Consolidat «Bioètica, Dret i Societat» de la Generalitat de Catalunya.
- Coordinadora de les Xarxes de Recerca i Transferència de Coneixement de l'Observatori de Bioètica i Dret de la Universitat de Barcelona.
- Catedràtica d'universitat i professora de Filosofia del Dret, Moral i Política de la Universitat de Barcelona.

RECERCA

Des del 2005, l'Observatori de Bioètica i Dret té com a nucli el Grup de Recerca Consolidat «Bioètica, Dret i Societat» de la Generalitat de Catalunya.

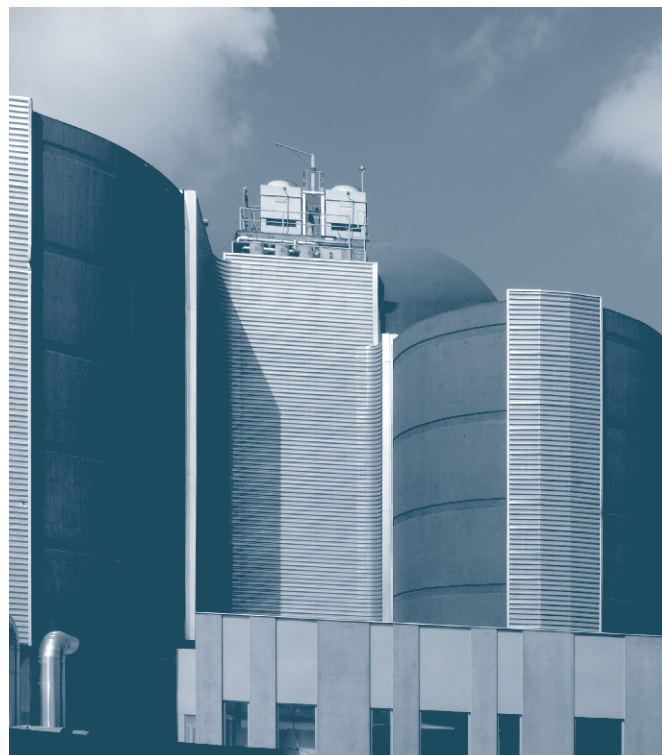
Projectes de recerca

Al llarg de més de dues dècades, l'Observatori de Bioètica i Dret ha obert línies de recerca capdavanteres i d'impacte en l'evolució de la reflexió en bioètica.

Els projectes de recerca més emblemàtics del grup han investigat les noves tecnologies genètiques, les qüestions biomèdiques de la reproducció humana assistida, la nanotecnologia, l'ús forense de l'ADN, les dades massives (Big Data) en l'àmbit de la salut i la mercantilització del cos humà.

- Transferències de material biològic d'origen humà: aspectes socials, jurídics i bioètics. DER2014-57167-P
- Aspectes ètics, jurídics i socials implicats en l'obtenció, l'ús i l'emmagatzematge de les mostres d'ADN i altres tècniques biomètriques d'identificació. DER2011-23303
- NANOBIOECONOMIA: implicacions bioètiques, jurídiques i socials de les nanotecnologies. SEJ 2007-61210
- Qüestions no resoltes en les repercussions ètiques, jurídiques i socials de la reproducció assistida: embrions sobrants, recerca amb embrions, donació d'ovòcits, gestació per substitució, selecció de sexe, anonimat, registres de donants, bases de dades i assegurances. BJU2001-3230
- Gènere i Bioètica: autonomia de les dones en salut. 10-CAP1-0775
- Dret i Genètica: implicacions juridicopolítiques, ètiques i socials de la detecció de gens associats a la malaltia d'Alzheimer i altres demències senils. PB97-0987

De cada línia de recerca i projecte n'han derivat publicacions en llibres i en revistes científiques d'impacte i de qualitat reconeguda. Els membres del grup han estat

convidats a presentar ponències i comunicacions en congressos internacionals de prestigi i s'han llegit i publicat tesis de doctorat i tesines de final del Màster de Bioètica i Dret.

Programa de recerca interdisciplinari

És un programa d'estades de recerca, predoctorals i postdoctorals, a la seu de l'Observatori de Bioètica i Dret i la Càtedra Unesco, i a les universitats i centres de recerca que formen part de les diferents xarxes.

Més informació a:
www.bioeticaidret.cat/investigacio

XARXA DE TRANSFERÈNCIA DE CONEIXEMENT

L'Observatori de Bioètica i Dret ha creat diverses xarxes de transferència de coneixement i també forma part d'altres. En aquestes es projecten les metodologies desenvolupades per l'Observatori de Bioètica i Dret en els àmbits de recerca, docència i construcció de capacitats en bioètica i drets humans.

- Xarxa Temàtica de Bioètica i Drets Humans
- Xarxa ALFA per a l'Ensenyament Conjunt de la Bioètica
- Xarxa AECID Internacional de Capacitació en Bioètica
- Xarxa Iberoamericana de l'Associació Internacional de Bioètica
- Xarxa EuroLatinoAmericana de Bioètica i Drets Humans
- Xarxa de Comitès d'Ètica de les Universitats Espanyoles i d'Organismes Públics d'Investigació
- Xarxa UNITWIN de Càtedres Unesco
- Xarxa de Càtedres Unesco de Catalunya (UNESCOCat)
- Xarxa Global d'Universitats per a la Innovació (GUNI)
- European Association of Global Bioethics

Més informació a:

www.bioeticaidret.cat/xarxes

Màster de Bioètica i Dret

El Màster de Bioètica i Dret és un títol de la Universitat de Barcelona, adaptat a 120 crèdits ECTS i d'una durada acadèmica de dos anys. Organitzat per l'Observatori de Bioètica i Dret i la Càtedra Unesco de Bioètica, el Màster forma part del Programa de Base d'Estudis sobre Bioètica integrat en el Programa d'Educació de la Unesco i disposa d'un equip de professors format per professionals i acadèmics de prestigi reconegut.

La metodologia és flexible i s'adapta a les necessitats de cada alumne. Combina l'ús de les tecnologies de la informació amb sessions presencials intensives a la Universitat de Barcelona.

El Màster de Bioètica i Dret s'imparteix ininterrompudament des del curs 1994-1995. La qualificació dels ponents i la satisfacció dels professionals que l'han cursat avala el seu alt nivell de qualitat.

Programa

Primer any

- Ètica i bioètica
- Bases jurídiques per a la bioètica
- Bioètica i economia de la salut
- La bioètica en les relacions sanitàries

Segon any

- Interrupció voluntària de l'embaràs, final de la vida i trasplantaments
- Recerca, reproducció assistida i genètica
- Sida, discapacitat i salut mental
- Medi ambient, informàtica i drogues
- Treball de final de Màster (tesina)

A qui va adreçat?

A professionals sanitaris, juristes, professors de filosofia i humanitats, periodistes, biotecnòlegs, antropòlegs, sociòlegs, psicòlegs, pedagogs i altres llicenciats o diplomats.

Més informació a:

www.bioeticaidret.cat/master

Associació de Bioètica i Dret

En el marc del Màster de Bioètica i Dret, el 1996 es va constituir l'Associació de Bioètica i Dret amb la finalitat de promoure i difondre una concepció plural i integradora de la bioètica.

Agrupa alumnes i professors del Màster i organitza conferències i sessions sobre diversos temes bioètics d'actualitat, casos clínics i discussió de llibres.

Les activitats de l'Associació de Bioètica i Dret, com també les d'Alumni & Friends, són un espai d'interacció entre alumnes i professionals.

Més informació a:

www.bioeticaidret.cat/abd

Màster d'Alimentació, Ètica i Dret

El Màster d'Alimentació, Ètica i Dret és un títol de la Universitat de Barcelona adaptat a 60 crèdits ECTS. Al llarg d'un curs acadèmic proporciona els coneixements multidisciplinaris imprescindibles a les persones que desenvolupen la seva activitat en els àmbits de la recerca i la producció agroalimentària, de manera que permet ampliar-ne les oportunitats laborals.

Les empreses i els centres de recerca exigeixen als professionals titulats en àmbits científicotècnics coneixements i competències per aconseguir que els productes que desenvolupen i comercialitzen s'adeqüin a l'ordenament jurídic. A més, cal que sàpiguen afrontar els debats sobre l'oportunitat i la idoneïtat de les tècniques industrials i creatives. La mateixa Unió Europea exigeix, per al finançament de projectes, l'avaluació de les implicacions bioètiques en alimentació humana.

Programa

- Introducció al dret
- Aplicació del dret a l'àmbit alimentari i a la gastronomia
- Polítiques públiques en seguretat alimentària
- Ètica i alimentació en la recerca i la innovació
- Treball de final de Màster (tesina)

A qui va adreçat?

A graduats, diplomats i llicenciats en ciència i tecnologia dels aliments, gastronomia, nutrició humana i dietètica i enginyers agrònoms, així com a juristes i altres professionals que desenvolupin el seu treball en l'àmbit de l'alimentació i la gastronomia.

Més informació a:

www.bioeticaidret.cat/alimentari

Línia de doctorat de Bioètica i Dret

Des del 2008, la línia de recerca «Bioètica i Dret», del programa de doctorat de la Universitat de Barcelona, fa possible una formació interdisciplinària avançada.

Els alumnes de disciplines i procedències diferents elaboren la tesi de doctorat sota la direcció d'un selecte grup interdisciplinari de professors i investigadors especialitzats en bioètica i drets humans.

Més informació a:

www.bioeticaidret.cat/doctorat

Formació a mida

L'Observatori de Bioètica i Dret ofereix formació a mida a les organitzacions i institucions que ho requereixin. S'imparteixen cursos dissenyats de manera específica i encaminats a proporcionar la formació bioètica necessària, sigui teòrica o pràctica.

- Bioètica per a membres de Comitès d'Ètica Assistencial, d'Investigació i d'Universitat
- Bioètica per a clínics
- Bioètica per a infermeria
- Bioètica per a farmacèutics
- Bioètica per a jutges i operadors jurídics
- Bioètica i dades sanitàries
- Bioètica i dades massives (Big Data)
- Bioètica i deontologia professional
- Ètica i dret alimentari

També s'ofereixen assignatures de lliure elecció i cursos d'estiu i d'extensió universitària.

Més informació a:

www.bioeticaidret.cat/cursos

PUBLICACIONS

Llibres i articles científics

El caràcter pluridisciplinari del treball fet des de l'Observatori de Bioètica i Dret es reflecteix tant en la varietat de les publicacions com en la diversitat d'enfocaments i continguts.

La recerca duta a terme pels membres de l'Observatori de Bioètica i Dret es fa palesa en llibres, capítols, monografies i articles científics.

Més informació a:
www.bioeticaidret.cat/publicacions

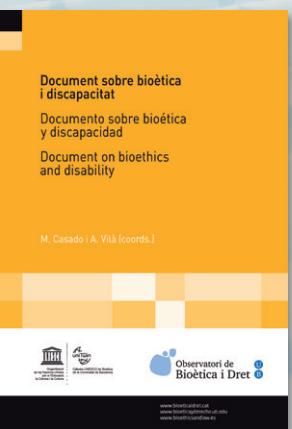
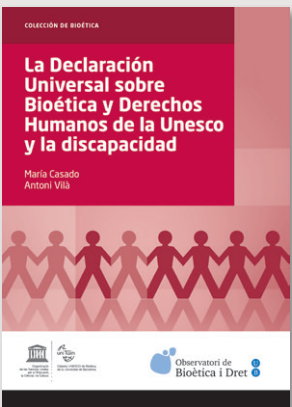
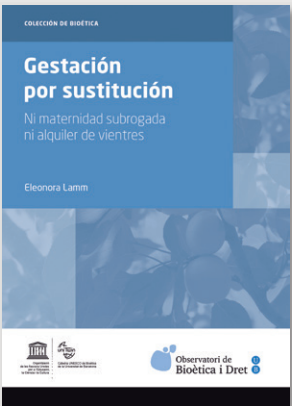
Documents

El Grup d'Opinió de l'Observatori de Bioètica i Dret es va crear el 1996 amb l'objectiu d'incidir en el diàleg entre la Universitat i la ciutadania mitjançant la transmissió del coneixement científicotècnic i els arguments necessaris per a participar en un debat social veritablement informat.

Amb aquesta finalitat, el Grup d'Opinió ha publicat diferents Documents sobre qüestions respecte de les quals no hi ha una opinió pública ni acadèmica unànimes, ni tampoc en les societats científiques implicades, la qual cosa ha exigint identificar els problemes, confrontar els arguments i proposar recomanacions de consens, així com actuacions concretes.

Des del 2001, aquests Documents han tingut un impacte normatiu excepcional, ja que les propostes que s'hi han fet han estat recollides en lleis —d'abast estatal i autonòmic— i han inspirat les polítiques públiques sobre l'autonomia del malalt i altres qüestions relacionades amb la bioètica.

Més informació a:
www.bioeticaidret.cat/documents

Revista de Bioètica i Dret de la Universitat de Barcelona

La *Revista de Bioètica i Dret* de la Universitat de Barcelona (ISSN: 1886-5887), fundada el 2004, és una publicació electrònica quadrimestral d'accés obert que fomenta una concepció de la bioètica plural, interdisciplinària i laica.

Des del 2016, la revista *Perspectivas Bioéticas*, de la Facultad Latinoamericana de Ciencias Sociales (FLACSO), que s'ha estat publicant en paper des del 1996, s'uneix a la *Revista de Bioètica i Dret*.

La *Revista de Bioètica i Dret* de la Universitat de Barcelona està indexada en diferents repositoris d'impacte i amb índex de qualitat reconeguda, com ara: DOAJ, Scielo, ERIH PLUS, IBECs, CARHUS Plus+, Latindex, Dialnet, ISOC, RACO, DICE, RESH, CCUC, DULCINEA.

Més informació a:
www.bioeticaidret.cat/revista

Publicacions de l'Observatori de Bioètica i Dret de la Universitat de Barcelona en accés obert

L'Observatori de Bioètica i Dret i la Càtedra Unesco de Bioètica de la Universitat de Barcelona ofereixen accés obert a llibres, articles i documents en PDF.

Més informació a:
www.bioeticaidret.cat/lilibres-open-access

Fons bibliogràfic de l'Observatori de Bioètica i Dret de la Universitat de Barcelona

El fons bibliogràfic i documental de l'Observatori de Bioètica i Dret de la Universitat de Barcelona es troba a la Facultat de Dret. El Centre de Recursos per a l'Aprenentatge i la Investigació de la Universitat de Barcelona (CRAI) ha creat un catàleg específic per a consultar en accés obert més de mil volums, inclosos els clàssics de bioètica, i informes científicotècnics, amb una aportació especial d'Amèrica Llatina.

Més informació a:
www.bioeticaidret.cat/fons-bioetica

PARTICIPACIÓ SOCIAL

Participació en comitès, comissions i grups de treball sobre bioètica

Els membres de l'Observatori de Bioètica i Dret formen part de comitès multidisciplinaris de caràcter científic, d'ètica i de bioètica, com són:

- Comitè de Bioètica de Catalunya
- Comitè de Bioètica d'Espanya
- Comissió Nacional per a l'ús forense de l'ADN
- Comitè Ètic del Banc Nacional d'ADN, Salamanca
- Comitè d'Ètica d'Investigació Clínica de l'Hospital Clínic de Barcelona
- Comissió de Bioètica de la Universitat de Barcelona
- Comitè d'Ètica Assistencial de l'Hospital Clínic de Barcelona
- Comitè d'Ètica Assistencial de l'Hospital de Barcelona
- Comissió sobre Reproducció Humana. Gravida, Assistència Sanitària Col·legial
- Comissió Assessora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades
- Comissió Deontològica del Col·legi de Metges de Barcelona
- Grup d'Experts sobre Integritat en la Recerca de la Lliga d'Universitats de Recerca Europees (LERU)
- Grup de Treball sobre Ètica del Programa Horitzó 2020 de la LERU
- Grup d'Experts d'Ètica i Integritat Científica, Programa «Ciència amb i per a la Societat», Horitzó 2020, Fundación Española para la Ciencia y la Tecnología
- Comitè Espanyol de Suport a la RRI del projecte europeu NERRI (Neuroenhancement: Responsible Research and Innovation)
- Grup de Treball Big Data, Centre d'Excel·lència Big Data, Barcelona
- Comitè assessor sobre formació en bioètica per a jutges. Programa de Bioètica, Unesco

Participació pública

L'Observatori de Bioètica i Dret, des de la Universitat de Barcelona i la Càtedra Unesco de Bioètica, contribueix a la participació pública en els aspectes bioètics de la ciència i la tecnologia. Ha liderat exposicions científiques itinerants, ha col·laborat en d'altres i ha assessorat la selecció de continguts en projectes de divulgació científica i de participació pública. Ha desenvolupat, també, entorns virtuals i aplicacions a fi de divulgar les qüestions bioètiques sobre l'inici i el final de la vida, i sobre la recerca científica:

- Els embrions i la medicina del segle XXI. I tu què en penses?
- Bionetonline
- Més petit que petit, la nanotecnologia a debat

- Dret i ciència
- ExpoNANO
- Explore Health
- EuroStemCell
- Llibertat per decidir
wwwllibertatperdecidir.com

Consultoria i assessorament

L'Observatori de Bioètica i Dret ofereix serveis de consultoria, dictàmens i informes, i dona suport a la Comissió de Bioètica de la Universitat de Barcelona, que té com a finalitat principal avaluar els projectes de recerca que gestiona la Universitat de Barcelona per mitjà de l'Oficina de Gestió de la Recerca i l'Oficina de Projectes Internacionals de la mateixa Universitat.

Xarxes socials

